

Αριθμ. Πρωτ. ΑΝΑΦΟΡΩΝ: 1178
Ημερομ. Κατάθεσης: 10/2/2023

Προς το Προεδρείο της Βουλής των Ελλήνων

ΑΝΑΦΟΡΑ

Για τον κ. κ. Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Θέμα: «Βιώσιμη Ανάπτυξη για ταχύτερη και δικαιότερη πράσινη μετάβαση»

Οι Βουλευτές ν. Ηρακλείου ΣΥ.ΡΙΖ.Α - Προοδευτική Συμμαχία Μαμουλάκης Χαράλαμπος, Βαρδάκης Σωκράτης και Ηγουμενίδης Νίκος και ν. Λασιθίου Θραψανιώτης Μανόλης, καταθέτουν προς τον κ. κ. Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας αναφορά την επιστολή του ΤΕΕ/ΤΑΚ στην οποία διατυπώνονται οι θέσεις του για τη βιώσιμη ανάπτυξη στην Ελλάδα. Το Τμήμα Ανατολικής Κρήτης του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας σημειώνει ότι σε επίπεδο πρακτικής εφαρμογής η κυκλική οικονομία στην Ελλάδα υστερεί σημαντικά, συμπληρώνοντας ότι μια από τις βασικές αδυναμίες παραμένει το υψηλό ποσοστό ταφής αποβλήτων. Στην επιστολή προτείνονται συγκεκριμένες ενέργειες για τη γρηγορότερη, δικαιότερη και ασφαλέστερη μετάβαση στην πράσινη οικονομία, μεταξύ των οποίων η επιτάχυνση στην περιβαλλοντική αδειοδότηση νέων ή υφιστάμενων έργων και η σύσταση Παρατηρητηρίου Κυκλικότητας Δεικτών πορείας μετάβασης με περιφερειακά χαρακτηριστικά.

Επισυνάπτεται η επιστολή.

Παρακαλούμε για την απάντηση και τις δικές σας ενέργειες.

Αθήνα, 6 Φεβρουαρίου 2023

Οι καταθέτοντες Βουλευτές

Μαμουλάκης Χάρης

Βαρδάκης Σωκράτης

Ηγουμενίδης Νίκος

Θραψανιώτης Μανόλης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΚΡΗΤΗΣ
Πρεβελάκη & Γρεβενών
712 02, Ηράκλειο Κρήτης
Τηλ.: 2810-342.520, 2810-341.455
E-mail: teetak@tee.gr,
ιστοσελίδα: www.teetak.gr

Ηράκλειο, 03/02/2023

Προς:

–Υπουργό Περιβάλλοντος & Ενέργειας κ.
Κώστα Σκρέκα
secmin@ypen.gr

–Γενικό Γραμματέα Συντονισμού
Διαχείρισης Αποβλήτων κ. Μανώλη
Γραφάκο
contact@manolisgrafakos.gr

–Μελετητή Αναθεωρημένου ΠΕΣΔΑΚ κ.
Γεώργιο Ηλιόπουλο
giliopoulos@epta.gr

**Θέμα: «Βιώσιμη Ανάπτυξη για ταχύτερη και δικαιότερη
πράσινη μετάβαση».**

Αξιότιμοι κύριοι,

Με ομόφωνη απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής του ΤΕΕ/ΤΑΚ στις 19/01/2023, σας διαβιβάζουμε τις απόψεις μας για τη Βιώσιμη ανάπτυξη για τη χώρα μας, αλλά και τις ενέργειες που απαιτούνται για τη γρηγορότερη, δικαιότερη και ασφαλέστερη μετάβαση στην πράσινη οικονομία.

Η αναθεώρηση του πλαισίου πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, δημιουργεί μια σειρά κρίσιμων προκλήσεων, όπως είναι η εφαρμογή της κυκλικής οικονομίας και της παραγωγικότητας των πόρων, μέχρι και τη διαχείριση αποβλήτων που αλλάζουν ριζικά τον τρόπο αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής και ταυτόχρονα αυξάνονται οι κίνδυνοι απώλειας της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.

Στην κυκλική οικονομία, επίκεντρο είναι η αποδοτική χρήση των πεπερασμένων φυσικών πόρων του πλανήτη, για παραγωγή προϊόντων σχεδιασμένων ώστε να μπορούν να παραμένουν εντός της οικονομίας για όσο το δυνατόν περισσότερο χρονικό διάστημα και όταν απορριφθούν να δημιουργήσουν το μικρότερο δυνατό περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Η χώρα μας, τα τελευταία χρόνια έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο σε επίπεδο πολιτικών και ρυθμιστικού πλαισίου, με την υιοθέτηση της Εθνικής Στρατηγικής για την Κυκλική Οικονομία το 2018 και την έγκριση του Σχεδίου Δράσης (Οδικού Χάρτη) το 2021, καθώς και με επιμέρους παρεμβάσεις, όπως ο εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας

για τη διαχείριση αποβλήτων. Ωστόσο, σε επίπεδο πρακτικής εφαρμογής, η κυκλική οικονομία στην Ελλάδα υστερεί σημαντικά, με μία από τις βασικές αδυναμίες να παραμένει το υψηλό ποσοστό ταφής αποβλήτων.

Με την ψήφιση του Νόμου 4819/2021 η Ελλάδα έχει αναθεωρήσει το ρυθμιστικό πλαίσιο διαχείρισης αποβλήτων, ώστε να συμβαδίζει με τις απαιτήσεις του ευρωπαϊκού Σχεδίου Δράσης για την Κυκλική Οικονομία και να υποστηρίξει τους φιλόδοξους στόχους του Εθνικού Σχεδίου για τη Διαχείριση Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) που υιοθετήθηκε το 2020.

Το ΕΣΔΑ προβλέπει, μεταξύ άλλων, ελαχιστοποίηση της υγειονομικής ταφής αστικών στερεών αποβλήτων (ΑΣΑ) στο 10% έως το 2030, πέντε έτη νωρίτερα από ό,τι απαιτεί η Ε.Ε., καθιέρωση ρευμάτων χωριστής συλλογής για τουλάχιστον 10 υλικά, οργάνωση Συστημάτων Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΕΔ) για νέα ρεύματα αποβλήτων, και δημιουργία νέων μονάδων διαλογής και επεξεργασίας αποβλήτων και ενεργειακής αξιοποίησης των υπολειμμάτων επεξεργασίας αποβλήτων και απορριμματογενών καυσίμων.

Η επίτευξη των φιλόδοξων στόχων που έχουν τεθεί, εντείνει την ανάγκη επιτάχυνσης αλλά και αποτελεσματικότητας ώστε να βελτιωθούν οι διαχρονικά χαμηλές επιδόσεις της Ελλάδας στον τομέα των αποβλήτων.

Συγκεκριμένα:

- Η χώρα έχει υιοθετήσει μια σειρά στρατηγικών σχεδίων δράσης για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης. Η ψήφιση του Νόμου 4936/2022 με στόχο την κλιματική ουδετερότητα το 2050 (κάτι το οποίο αναμένεται να αναθεωρηθεί λόγω εκτάκτων συνθηκών (πχ εισβολή σε Ουκρανία, αλλαγή μίγματος καυσίμων ενέργειας και εναλλακτικής αποθήκευσης, κρίσιμων υλών, ηλεκτροκίνησης κα) και ενδιάμεσες μειώσεις εκπομπών, θα αποτελέσει τη βάση διαμόρφωσης μελλοντικών πολιτικών και στρατηγικών και θα απαιτήσει σημαντικές επενδύσεις μέσω ιδιωτικών και δημόσιων κεφαλαίων.
- Η πρακτική εφαρμογή της κυκλικής οικονομίας παραμένει σημαντική πρόκληση σε κρίσιμους τομείς, όπως της διαχείρισης αποβλήτων, της ανακύκλωσης και του βαθμού κυκλικότητας στη χρήση υλικών (Δείκτες κυκλικότητας, MRI). Η κυκλική χρήση υλικών ανήλθε σε 5,4% το 2020 (από 2,4% το 2016), όταν ο μέσος όρος στην Ε.Ε. είναι 12,8%.

Θα πρέπει να συσταθεί Παρατηρητήριο Κυκλικότητας Δεικτών πορείας μετάβασης για τον έγκαιρο εντοπισμό αδυναμιών και καθυστερήσεων με περιφερειακά χαρακτηριστικά. Ενδεικτικά αναφέρεται:

- Η βελτίωση της παραγωγικότητας των πόρων, αν και βελτιώνεται σταθερά την τελευταία δεκαετία, εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση για την Ελλάδα που υπολείπεται (€1,77/kg έναντι €2,09/kg στην Ε.Ε.).
- Στα αστικά απόβλητα, ενώ οι παραγόμενες ποσότητες είναι κοντά στον ευρωπαϊκό μέσο όρο (524kg/κάτοικο/χρόνο), το 80% των αστικών αποβλήτων καταλήγει σε ταφή, που είναι η 25η επίδοση στην Ε.Ε., και πολύ μακριά από το 10% που είναι ο στόχος μέχρι το 2030.
- Καθυστερήσεις επίσης καταγράφονται ως προς την ολοκληρωμένη διαχείριση και προστασία των περιοχών Natura, την επιτυχημένη ολοκλήρωση των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (ΕΠΜ), καθώς και την κατάρτιση θαλάσσιων χωροταξικών σχεδίων για την αξιοποίηση και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Παρά τις επιμέρους βελτιώσεις, ζητούμενο παραμένει η επιτάχυνση στην περιβαλλοντική αδειοδότηση, νέων ή υφιστάμενων έργων. Η αναμενόμενη αύξηση του φόρτου των αδειοδοτούσων αρχών από τις προβλέψεις του κλιματικού νόμου (Νόμος 4936/2022), καθιστά άμεση προτεραιότητα τη αξιοποίηση και ιδιωτών ελεγκτών, μέσω του μητρώου αξιολογητών ΜΠΕ.

Λαμβάνοντας υπόψη και την ρευστότητα των πολιτικών που θα αναθεωρήσει η Ευρωπαϊκή Ένωση προτείνεται η ανάληψη δράσεων όπως :

1. Διαμόρφωση και λειτουργία ολοκληρωμένου πλαισίου καταγραφής των μεγεθών της κυκλικής οικονομίας (σύσταση Παρατηρητηρίου ανά Περιφέρεια- νέος ΠΕΣΔΑ) για την παρακολούθηση της πορείας μετάβασης και τον έγκαιρο εντοπισμό αδυναμιών και καθυστερήσεων.
2. Εφαρμογή του θεσμοθετημένου τέλους υγειονομικής ταφής, όπως ισχύει σε 23 χώρες της Ε.Ε., σύμφωνα με τις προβλέψεις του Νόμου 4819/2021, με στόχο να καταστεί η ταφή ακριβότερη της επεξεργασίας – διαχείρισης.
3. Επάρκεια υποδομών σε εγκαταστάσεις χωριστής συλλογής, επεξεργασίας, αξιοποίησης, με στόχο την ανάκτηση δευτερογενών υλικών (σε ικανές ποσότητες και με κατάλληλη ποιότητα) ακόμα και διαδικασίες τριτογενών επεξεργασμένων πλαστικών υλών.
4. Εφαρμογή του σχεδίου δράσης για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις (ΠΔΣ), προτεραιότητα στη δημιουργία πλαισίου παρακολούθησης και διεύρυνση των υποχρεωτικών πράσινων κριτηρίων και σε άλλες κατηγορίες ΠΔΣ, όπως περί σχεδιασμού/κατασκευής οδοποιίας και έργων υποδομών και σχεδιασμού/κατασκευής κτιριακών υποδομών.
5. Ανάπτυξη προτύπων για δευτερογενή υλικά και καύσιμα (Δείκτες Ποιότητας).
6. Ενίσχυση των ελέγχων εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας μέσω ενεργοποίησης του θεσμού των ιδιωτών επιθεωρητών για την αποτελεσματική αντιμετώπιση φαινομένων αθέμιτου ανταγωνισμού στη νέα, κυκλική, οικονομία.
7. Έκδοση προεδρικών διαταγμάτων για τις επιτρεπόμενες χρήσεις γης και πλήρη εναρμόνιση με τις σύγχρονες ευρωπαϊκές αλλά και διεθνείς πρακτικές προστασίας, ώστε να καταστεί εφικτή η ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων σε συμφωνία με τις ιδιαιτερότητες κάθε περιοχής, μετά και τον νέο Νόμο των Επιχειρηματικών Πάρκων.
8. Επιτάχυνση των διαδικασιών περιβαλλοντικής αδειοδότησης με την άμεση λειτουργία των μητρώων αξιολογητών ΜΠΕ, αλλά και των ελέγχων εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας με ενεργοποίηση του θεσμού των ιδιωτών επιθεωρητών.

Η Ευρώπη είναι η πρώτη ήπειρος που θεσπίζει σταδιακά ένα πλήρες θεσμικό πλαίσιο για την μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα το 2050 με τα όποια πιθανά σενάρια αναπροσαρμογής, εστιάζοντας μεταξύ άλλων στην ενεργειακή μετάβαση, τη μείωση εκπομπών Αερίων του Θερμοκηπίου, την προώθηση της κυκλικής οικονομίας, τη μείωση της ρύπανσης, την διαχείριση των υδάτων και την προστασία της φύσης.

Στην τελευταία έκθεσή της για την Ελλάδα, (Σεπτέμβριος 2022), διαπιστώνεται μεταξύ άλλων ότι η χώρα εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σημαντικά διαρθρωτικά προβλήματα όσον αφορά τη διαχείριση των αποβλήτων, την πρόοδο της κυκλικής οικονομίας, την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών περιβαλλοντικών ελέγχων, καθώς επίσης και ελλείψεις στο χρηματοδοτικό πλαίσιο. Ταυτόχρονα, η έκθεση σημειώνει ότι, αν και το δίκτυο Natura 2000 είναι πλήρες, δεν έχουν ακόμα προσδιοριστεί οι ειδικοί ανά τόπο στόχοι και τα μέτρα διατήρησης.

Αναμένοντας τη θετική σας ανταπόκριση, σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για τη συνεργασία και παρακαλούμε για τις σχετικές ενέργειες σας.

Για τη ΔΕ του ΤΕΕ/ΤΑΚ

Γεώργιος Ταβενταράκης
Πολιτικός Μηχανικός

Κοινοποίηση:

- Βουλευτές Ανατολικής Κρήτης
- Συντονίστρια Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης κ. Μαρία Κοζυράκη
- Περιφερειάρχη Κρήτης κ. Σταύρο Αρναουτάκη
- Πρόεδρο Περιφερειακής Ένωσης Δήμων Κρήτης κ. Ιωάννη Κουράκη
- Δημάρχους Ανατολικής Κρήτης
- Πρόεδρο ΤΕΕ κ. Γεώργιο Στασινό
- Μέλη ΤΕΕ/ΤΑΚ
- ΜΜΕ

Εσωτερική διανομή:

- Διοικούσα Επιτροπή ΤΕΕ/ΤΑΚ
 - Προεδρείο «Α» ΤΕΕ/ΤΑΚ
 - Πρόεδρο Πειθαρχικού Συμβουλίου
 - Νομαρχιακή Επιτροπή Λασιθίου ΤΕΕ/ΤΑΚ
 - Κλαδικοί Σύλλογοι των Μηχανικών Ανατ. Κρήτης
 - Εκλεγμένοι στη Κεντρική Αντιπροσωπεία μέλη ΤΕΕ/ΤΑΚ
 - Γραφείο Προισταμένης
 - Γραφείο Μηχανικών
 - Χρονολογικό αρχείο
 - Φάκελος Δ.Ε.
 - Ιστοσελίδα ΤΕΕ/ΤΑΚ
-